

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/34/2024
Identifikačné číslo spisu:	5124203699
Dátum vydania rozhodnutia:	09.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5124203699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti žalovanej SEO Guru s. r. o., Bratislava, Pluhová 42, IČO: 46 225 218, o zaplatenie 55,77 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Žilina, takto

rozhodol:

Príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina dňa 15. apríla 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému na konanie v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 (ďalej len „CSP“). Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie sporu o príslušnosť podľa § 43 ods. 2 CSP. V dôvodoch nesúhlasu uviedol, že predmetom žaloby je zaplatenie peňažného plnenia vo výške 55,77 eura s príslušenstvom titulom nároku na poistné podľa § 11 ods. 11 a ods. 12 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“). Vzťah medzi sporovými stranami je teda založený zmluvou o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Sice obaja účastníci zmluvného vzťahu sú podnikateľmi podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“), avšak poistná zmluva bola uzavretá v zmysle § 788 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“). Uplatnený nárok na poistné sa netýka podnikateľskej činnosti strán sporu, lebo vyplýva zo zákona o PZP, preto posudzovaný spor nemá povahu obchodnoprávneho sporu. Mestský súd Bratislava III v

tejto súvislosti poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Ndc/22/2023 z 24. januára 2024, ktoré riešilo regres poisťovne voči poistenému podnikateľovi. Vzhľadom na to, že medzi sporovými stranami neexistuje obchodný záväzkový vzťah, či už relatívny (§ 261 ods. 1 a 2 ObZ), absolútny (§ 261 ods. 6), alebo fakultatívny (§ 262 ObZ), zároveň konanie nevyplyva z prvej ani z druhej časti Obchodného zákonníka, ide v danom prípade o občianskoprávny spor, ktorý nesúvisí s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov. Keďže žalobkyňa sa podanou žalobou domáha voči žalovanej občianskoprávneho nároku, nie je založená kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Žilina nie je dôvodný.

3. Podľa ustanovenia § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

4. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

5. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

6. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy odôvodňovala tým, že so žalovanou dňa 2. mája 2021 uzatvorila Poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „poistná zmluva“) so začiatkom poistenia dňa 2. mája 2021 a s ročným poistným plateným štvrtťorčne splátkami so splatnosťou v konkrétnych termínoch. Predmetná poistná zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú a zmluvné strany si nedohodli splatnosť celého ročného poistného nezaplatením niektorej splátky, v dôsledku čoho sa splatnosť ročného poistného vzťahuje vždy k poslednej splátke poistného v danom poistnom období. Žalovaný nárok sa týka posledného poistného obdobia v trvaní od 27. mája 2021 do 2. mája 2022, v rámci ktorého malo byť ročné poistné vo výške 223,08 eura platené splátkami štvrtťorčne vo výške 55,77 eura so splatnosťou v určených termínoch. Žalobkyňa eviduje riadne plnenie záväzku žalovanej platiť poistné do 2. februára 2022 a keďže splatnosť poslednej splátky ročného poistného v danom poistnom období bola dohodnutá v termíne 2. februára 2022, nasledujúcim dňom sa žalovaná dostala do omeškania. Z dôvodu nezaplatenia poistného za poistné obdobie zaniklo poistenie dňa 1. marca 2022 podľa § 9 ods. 4 zákona o PZP. Žalobkyňa ďalej s odkazom na ustanovenia § 11 ods. 11 a 12 zákona o PZP uviedla, že v danej veci nedošlo v rámci rozhodného poistného obdobia k žiadnej poistnej udalosti, z ktorej by poisťovateľovi vznikla povinnosť nahradiť škodu, preto má žalobkyňa nárok na zaplatenie poistného do okamihu zániku poistenia vo výške 55,77 eura, spolu s úrokmi z omeškania

vo výške 8% ročne z dlžnej sumy od 2. marca 2022 do zaplatenia.

8. Hlavnou otázkou, ktorú bolo potrebné v danom spore o príslušnosť riešiť je, či predmetom konania je obchodnoprávny spor alebo nie. Zo žaloby vyplýva, že ide o majetkový spor, pričom strany sporu medzi sebou uzavreli poisťnú zmluvu, teda medzi nimi existuje priamy zmluvný záväzkový vzťah. Pre založenie kauzálnej príslušnosti súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP) je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide v prípade sporu podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“), prípadne sporu zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 ObZ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti ObZ. O takýto prípad sa jedná aj v prejednávanej veci, kde subjektami záväzkového vzťahu sú právnické osoby zapísané v obchodnom registri, teda podnikatelia v zmysle definície § 2 ods. 2 písm. a) ObZ. Zároveň možno rozumne predpokladať, že predmetný zmluvný vzťah sa týka ich podnikateľskej činnosti. Žalovaná obchodná spoločnosť predmetnú poisťnú zmluvu uzavrela ako poistník, totožný s vlastníkom a držiteľom motorového vozidla, a teda zjavne za účelom zabezpečenia svojej podnikateľskej činnosti. Predmet podnikateľskej činnosti žalobkyne spočíva vo vykonávaní činnosti samostatného agenta v sektore poistenia, z čoho je zrejmé, že uzatváranie poisťných zmlúv je jedným z predmetov podnikateľskej činnosti žalobkyne. Z uvedeného vyplýva, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu - podnikateľmi, ktorý tvorí základ pre žalobou uplatnený nárok, sa (k momentu jeho vzniku) týka ich podnikateľskej činnosti, čím sú splnené podmienky pre charakterizovanie tohto záväzku ako obchodnoprávneho podľa § 261 ods. 1 ObZ.

9. Osobitná právna úprava poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zákone o PZP nevyklučuje aplikáciu všeobecnej právnej úpravy Obchodného zákonníka pre vzťahy medzi podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti a rovnako ani subsidiárnu aplikáciu predpisov občianskeho práva (§ 1 ods. 2 ObZ) v otázkach, ktoré nie je možné riešiť podľa noriem obsiahnutých v Obchodnom zákonníku. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok sp. zn. 4Obdo/84/2018 z 11. decembra 2019 (R 64/2020), podľa ktorého zákon o PZP predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis), ktorý má prednosť vo vzťahu k všeobecnej právnej úprave, ktorú predstavuje Obchodný zákonník (ako lex generalis) v prípade sporu medzi poisťovňou a podnikateľským subjektom. Pokiaľ Mestský súd Bratislava III vo svojom nesúhlase s postúpením sporu poukázal na závery uznesenia sp. zn. 8Ndc/22/2023 z 24. januára 2024, Najvyšší súd SR poznamenáva, že tieto nie je možné na daný prípad aplikovať, keďže predmetom tohto sporu je zaplatenie dlžného poisťného z poisťnej zmluvy uzavretej medzi dvoma podnikateľskými subjektami, a nie (ako vo veci, ktorej sa týkalo označené rozhodnutie) regresný nárok poisťovateľa podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o PZP.

10. Už v uznesení sp. zn. 9Ndc/12/2020 z 23. septembra 2020 Najvyšší súd SR konštatoval, že pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálny príslušný v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálny príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálny príslušný, prípadne do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá.

11. V posudzovanom prípade bude do úvahy prichádzať len kritérium adresy sídla žalovanej právnickej osoby (obchodnej spoločnosti) podľa § 15 ods. 1 CSP (všeobecná miestna príslušnosť), ktorá adresa sa nachádza v obvode Krajského súdu v Bratislave. Kauzálny príslušný súdom na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave je podľa § 22 písm. a) CSP Mestský súd Bratislava III.

12. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Žilina nie je dôvodný, keďže na konanie v danom obchodnoprávnom spore je kauzálny a miestne príslušný Mestský súd

Bratislava III.

13. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.